การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด อำเภอบรรพตพิสัย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด อำเภอบรรพตพิสัย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. สถานการณ์การทุจริต

การทุจริตคอร์รัปชัน คือการใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ ที่ตนเองมีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง ญาติ พี่น้อง และพวกพ้อง การทุจริตเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งในการแก้ไขปัญหาการทุจริตในสังคมไทย องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ มีความเห็นว่า จำเป็นต้องดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ กล่าวคือต้องมีการออกแบบมาตรการการแก้ไขปัญหาการทุจริตเป็นการเฉพาะประเทศ โดยจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้าน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการทุจริต และลักษณะความเสี่ยง หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงต้องพิจารณาปัญหาบนพื้นฐานของความเป็นจริง และสัมพันธ์เชื่อมโยงกับองค์กร หรือโครงสร้างทางสถาบันของชาติที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่อาจถูกกระทบจากการดำเนินมาตรการดังกล่าวด้วย สำหรับประเทศไทย การทุจริตมีความเกี่ยวพันกับการทำนิติกรรมกับต่างประเทศ รวมทั้งการทำธุรกรรมทางการเงินที่มีความเชื่อมโยงกัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยในประเทศไทยนั้นการทุจริตมีอยู่ในทุกระดับตั้งแต่การเมืองในระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น ระดับข้าราชการ ทั้งฝ่ายพลเรือน ทหาร และตำรวจ ตลอดจนการทุจริตในภาคเอกชน ซึ่งเข้ามาร่วมทำงานกับภาครัฐ

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์ขององค์กร หน่วยงาน และสังคมต้องสูญเสียไป เช่นผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการและความเป็นธรรม

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๑ ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัทหรือผู้บริหาร ซึ่งอาจมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ และส่งผลกรทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือมีรู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่รูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกให้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงาน การพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทาน หรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ

๒.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

/ประเภท...

ประเภทความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือความเสี่ยงที่เกิดจากกิจกรรมทางการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ หรือแผนงาน และนโยบายในการบริหารงาน

๒) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณการเงินที่ใช้ในการดำเนินการโครงการนั้น ๆ

๓) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) คือความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุกๆ ขั้นตอน โดยครอบคลุมทุกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและบุคลากรในการปฏิบัติงาน

๔) ความเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk) หรือ (Event Risk) คือความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย คือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น บุคลากรเข้าใจคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุมกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลปะโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยิ่งมีสถานการณ์หรือสภาวการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยิ่งมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด ในครั้งนี้ ได้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ และตามบริบทการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกันยับยั้งการทุจริต หรือปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

/องค์การ...

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยใช้แหล่งข้อมูลจากรายงานผลประเมิน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปี ๒๕๖๓ ดังนี้

หัวข้อ	น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย	น้อย	มาก	มากที่สุด	คะแนน
การรับรู้เกี่ยวกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน	๗.๖๙	๑๗.๙๕	๖๙.๒๓	๕.๑๓	๕๗.๔๔
แนวปฏิบัติของหน่วยงาน เกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการที่ถูกต้อง	๐.๐๐	๒๐.๕๑	๕๓.๘๕	๒๕.๖๔	๖๘.๔๙
การขอยืมทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ปฏิบัติงาน บุคลากรในหน่วยงาน มีการขออนุญาตอย่างถูกต้อง	๒.๕๖	๐.๐๐	๖๔.๑๐	๓๓.๓๓	๗๖.๒๘
หน่วยงานมีการกำกับดูแล และตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตน	๒.๕๖	๒.๕๖	๕๖.๔๑	๓๘.๔๖	๗๗.๑๐

๔. สรุปผลวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ได้แจ้งให้พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง ลูกจ้าง ในสังกัดตอบแบบสอบถามความเห็น เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และนำมากำหนดพฤติกรรมที่นำไปสู่การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ ดังนี้

๑) การรับรู้เกี่ยวกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน

๒) แนวปฏิบัติของหน่วยงาน เกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการที่ถูกต้อง

๓) การขอยืมทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ปฏิบัติงาน บุคลากรในหน่วยงาน มีการขออนุญาตอย่างถูกต้อง

๔) หน่วยงานมีการกำกับดูแล และตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด ได้วิเคราะห์ถึงโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดการทุจริต ประพฤติมิชอบ หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยวิเคราะห์จากพฤติการณ์ดังกว่างข้างต้น นำมากำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด ดังนี้

/๕.๑ การกำหนด

๔.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

- เกณฑ์มาตรฐานระดับโอกาสที่เกิดความเสี่ยง

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	โอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดขึ้นบ้าง
๒	น้อย	โอกาสเกิดขึ้นน้อย
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดขึ้นยาก
๐	ไม่มี	ไม่มีโอกาสเกิดขึ้น

- เกณฑ์มาตรฐานระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ผลกระทบรุนแรงสูงมาก
๔	สูง	ผลกระทบรุนแรงมาก
๓	ปานกลาง	ผลกระทบรุนแรงปานกลาง
๒	น้อย	ผลกระทบรุนแรงน้อย
๑	น้อยมาก	ผลกระทบรุนแรงน้อยมาก
๐	ไม่มี	ไม่มีผลกระทบ

๔.๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

ระดับความเสี่ยง คือ การแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละสาเหตุ (โอกาส × ผลกระทบ) และนำมาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ดังนี้

/เกณฑ์ความสามารถ...

- เกณฑ์ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนนระดับความเสี่ยง	คำอธิบาย
๔	สูงมาก	๑๙-๒๕	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการลด และประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนคำสั่ง
๓	เสี่ยงสูง	๑๓-๑๘	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการลดความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๒	ปานกลาง	๗-๑๒	ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้
๑	น้อย	๑-๖	ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมเพื่อไม่ให้เกิดขึ้น

- ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ลำดับ	ปัจจัยความเสี่ยงในการเกิดทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑	การรับรู้เกี่ยวกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน	๒	๓	๑	๔
๒	แนวปฏิบัติของหน่วยงาน เกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการที่ถูกต้อง	๒	๓	๑	๓
๓	การขอยืมทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ปฏิบัติงาน บุคลากรในหน่วยงาน มีการขออนุญาตอย่างถูกต้อง	๒	๔	๒	๒
๔	หน่วยงานมีการกำกับดูแล และตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตน	๒	๔	๒	๑

/เกณฑ์มาตรฐาน...

- เกณฑ์มาตรฐานระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

จากตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยง ระดับความเสี่ยงน้อย ควรมีมาตรการควบคุม เพื่อรักษาระดับความเสี่ยงให้อยู่ในเกณฑ์น้อย หรือลดลงจนไม่เกิดความเสี่ยง และเพื่อป้องกันไม่ให้ระดับความเสี่ยงสูงขึ้น ได้แก่

๑. การกำกับดูแล และตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตน

๒. การขอยืมทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ปฏิบัติงาน บุคลากรในหน่วยงาน มีการขออนุญาตอย่างถูกต้อง

๕. แผนจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน

ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบ
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑. การกำกับดูแลและตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตน	๒	๔	๒	๑. มีมาตรการตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ๒. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแล และตรวจสอบการใช้ทรัพย์สิน และรายงานผลการตรวจสอบไปยังผู้บังคับบัญชา ๓. จัดทำบัญชีการใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อควบคุมการนำทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ๔. หากตรวจพบว่ามีการนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตน จะมีมาตรการลงโทษทางวินัย	↔				ทุกส่วนราชการ
๒. การขอยืมทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ปฏิบัติงานบุคลากรในหน่วยงาน มีการขออนุญาตอย่างถูกต้อง	๒	๔	๒	๑. มีแนวทางการขออนุญาตยืมทรัพย์สินของทาวราชการไปใช้ปฏิบัติงาน ๒. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อรับผิดชอบในการตรวจสอบการขอยืมทรัพย์สิน และรายงานผลการตรวจสอบไปยังผู้บังคับบัญชา ๓. จัดทำบัญชีการยืมทรัพย์สินของทางราชการ ๔. หากตรวจพบว่าการยืมทรัพย์สินของทางราชการไม่มีการขออนุญาตอย่างถูกต้อง จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง หากพบว่าไม่ถูกต้อง จะมีมาตรการลงโทษ ต่อไป	↔				ทุกส่วนราชการ